

Sinds twee jaar tel ik op de Bijlmerweide dagvlinders. Mijn vaste route zijn de stroken wilde bloemen rondom het voetbalveld naast het gemaal. Uiteraard ga je alleen tellen als de weersomstandigheden gunstig zijn, dus niet met koud, nat of winderig weer.

Bij de Vlinderstichting kun je je aanmelden en kun je ook aangeven welk bestaand traject je wilt tellen, maar een nieuw traject aanmelden is ook mogelijk. Zo'n telling gaat heel eenvoudig; nadat je de app van de Vlinderstichting hebt geopend op je telefoon noteer je de temperatuur, windsterkte en bewolking. Daarna start de wandeling langs de bloemenstroken. In totaal 4 x 50 meter, rustig lopend doe je dat in ongeveer zes minuten. Per 50 meter noteer je de soorten en aantallen en op het eind sluit je de app weer af waarna je de resultaten direct kunt verzenden. De wandeling mag niet te lang duren, op dit traject maximaal acht minuten omdat de kans anders groter is op dubbeltellingen (als een vlinder met je meevliegt is er kans dat je één vlinder meerdere keren telt). Die tellingen vinden zo mogelijk iedere week plaats. Belangrijk bij het monitoren is dat dezelfde persoon hetzelfde traject gedurende langere tijd telt (liefst enige jaren).

Het zal niet verbazen dat het koolwitje de meest getelde vlindersoort is. In onze wijk en onze tuinen is dat niet veel anders. Dat is ook zo bij de landelijke tuinvlindertelling die ieder jaar plaatsvindt in juli. Maar pas op; je kunt wel vier soorten witjes tegenkomen: Groot koolwitje, Klein koolwitje, Klein geaderd witje en het Scheefbloemwitje. Er zijn nog meer soorten witjes maar de kans daarop is hier erg klein.

Langs die wilde bloemenstroken heb ik in totaal veertien soorten vlinders geteld. Wil je weten en zien welke soorten daar rondvliegen neem dan eens een kijkje op de site: www.vrijwilligersbijlmerweide.nl. daar staan duidelijke afbeeldingen van de soorten, allemaal ter plekke gefotografeerd.

In deze rubriek heb ik eerder geschreven over de Daggauwoog en de Citroenvlinder, beide soorten zijn al heel vroeg in het jaar te zien en dat komt omdat deze soorten overwinteren als

vlinder. Dus op de eerste voorjaarsdagen vliegen zij meteen rond. Bijna alle andere vlinders, dus ook de koolwitjes overwinteren als pop. De ontwikkeling in de pop staat de hele winter zo goed als stil vanwege de lage temperaturen. Zodra de temperatuur in het voorjaar gaat stijgen komt ook de ontwikkeling in de pop op gang. Daarom duurt het vaak tot april voordat de eerste koolwitjes rondvliegen, maar dan kun je ze ook overal zien.

Bijna alle dagvlinders leven enkele weken tot enkele maanden. De eerste generatie vliegt van het vroege voorjaar tot begin juni. Direct na het uitvliegen gaan de vlinders op zoek naar nectar en een partner. Zodra de bevruchting heeft plaatsgevonden zoekt het koolwitvrouwtje een geschikte plant om eitjes op af te zetten. Uiteraard zijn alle koolplanten favoriet, maar ook pinksterbloemen, look of waterkers zijn geschikt als waardplant (plantensoort geschikt als voedsel voor de rupsen).

De rupsen van deze eerste generatie zullen eind mei of begin juni gaan verpoppen en vliegen dan vanaf eind juni; dat is de tweede generatie. Ook die generatie zal kort na uitvliegen eitjes gaan afzetten en hun rupsen zullen de laatste generatie zijn die nog gaat vliegen in het najaar.

Door deze 'generatiedip' is juni meestal een 'stille' maand waarin weinig vlinders geteld worden. De eerste generatie loopt namelijk op zijn eind en sterft terwijl de volgende generatie nog moet uitvliegen. Uiteraard zijn het weer en de temperaturen in het voorjaar en in de zomer van grote invloed op het aantal vlinders en de ontwikkelingstijd.

De derde generatie, die in het najaar vliegt, moet dus zorgen voor de eerste generatie van het volgende jaar. Hun eitjes komen uit in september en de rupsen moeten dan nog vóór de winter gaan verpoppen. Je kunt je voorstellen dat een koude en natte herfst zorgt voor minder vlinders in het volgende voorjaar.

Je kunt je óók voorstellen dat een stevi-

ge maaibeurt in het najaar grote invloed zal hebben op de populatie vlinders (en andere insecten) ter plekke. In de eerste plaats omdat alle voedsel voor de rupsen verdwijnt, maar ook wordt het bijna onmogelijk om nog een veilige plek te vinden om te verpoppen. Daarom propageert de Vlinderstichting de laatste jaren het 'sinusmaaien'. Dat wordt steeds meer toegepast door veel instanties. Bij 'sinusmaaien' wordt hooguit de helft of een derde van de planten gemaaid en enkele weken later een ander deel van een veld. Zo kunnen de aanwezige insecten nog voldoende voedsel en schuilplaatsen blijven vinden. Zodra het laatste deel van een veld wordt gemaaid is het eerste deel alweer voldoende gegroeid om als voedsel en als schuilplaats te dienen.

Koolwitjes zijn niet alleen in Nederland succesvol, ze komen wereldwijd verspreid voor. Het Grote koolwitje vliegt in heel Europa, Azië en Noord-Afrika. Het Kleine koolwitje komt ook nog voor in Noord-Amerika en Australië. Ze kunnen dus leven in veel verschillende klimaten en accepteren veel verschillende waardplanten. Wie had dat gedacht van zo'n fragiele fladderaar?

Ik wens iedereen een heerlijke, zonnige zomer.

Ruud Wolterman

Wil je ook eens tellen of meelopen dan kan dat natuurlijk, gewoon even contact met opnemen: rudolf57.rw@gmail.com